

Національний університет "Чернігівський колегіум" імені Т.Г.Шевченка

**Навчально-науковий інститут історії та соціогуманітарних дисциплін
імені О.М. Лазаревського**

Кафедра історії України, археології та краєзнавства

"ЗАТВЕРДЖУЮ"
Завідувач кафедри
А.М. Острянюк
(підпис) (прізвище та ініціали)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МУЗЕЄЗНАВСТВО

(назва навчальної дисципліни)

Освітня програма 032 Історія та археологія

2020– 2021 навчальний рік

Робочу програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри історії України, археології та краєзнавства Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Протокол № 1 від «01» вересня 2020 року.

Розробники: Токарєв Сергій Анатолійович, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри історії України, археології та краєзнавства.

Мова навчання – українська.

Опис предмета навчальної дисципліни

Найменування показників	Обсяг навчальної дисципліни (денна форма)
Статус навчальної дисципліни: нормативна	Загальна кількість годин: 105 Шифр та назва спеціальності: 032 «Історія та археологія» Галузь знань 03 Гуманітарні науки
Рік підготовки: 3 Семестри: 6	Лекції (<i>теоретична підготовка</i>): 20 Практичні: 16
Кількість кредитів ECTS: 3,5	Самостійна робота: 69 Вид контролю: екзамен

Музейна справа на сьогодні є специфічною сферою культурної діяльності, ефективна робота в якій вимагає наявності специфічних знань у багатьох галузях, у тому числі природничих та гуманітарних наук. Дослідження з музеєзнавства сьогодні присвячені теоретичним питанням і практичній роботі як окремих інституцій, так і всієї музейно-пам'ятоохоронної мережі, питанням музейної політики й законодавства, матеріально-технічного забезпечення, кадрової підготовки, міжнародних зв'язків тощо. З кожним роком зростає інтерес до музеїв і пам'яток культури, у зв'язку з чим до вивчення музеєзнавства як наукової дисципліни висунуто нові вимоги. Сучасний музейний працівник повинен володіти комп'ютерними технологіями, вміти формувати репозитарії культурної спадщини, створювати електронні музейні каталоги та видання, розробляти і впроваджувати комп'ютерні програми з музейної проблематики. Відтак навчальна дисципліна «Музеєзнавство» покликана дати студентам логічно-последовні знання про місце та роль цієї науки як важливого фактору підвищення культурного й освітнього рівня людей, підтримання його історичної пам'яті.

Вивчення курсу базується на увазі до основних духовних цінностей, зокрема, спрямоване на поцінування національних і закордонних надбань, вмілого використання культурної спадщини, вдосконалення сучасного буття людини, усвідомленню свого місця і ролі в житті. Тому під час опанування курсу студенти отримують теоретичні знання і практичні навички з музеєзнавства як засобу задоволення потреб туристів та організації відпочинку; про мережу світових та українських музеїв; принципи побудови музейної експозиції; особливості екскурсійного обслуговування в музеях; прогресивні досягнення менеджерських та маркетингових підходів у музейній сфері; про основні положення музейної теорії та ключові поняття музеєзнавства; нормативну базу, що регулює музейну діяльність в Україні; про класифікацію, типологію та профільність музеїв; процес комплектування, обліку та зберігання музейних фондів; основні правила до оформлення музейних експозицій та підготовки виставкових проєктів; технологію підготовки музейної екскурсії; особливості диференційованого підходу до обслуговування різних груп музейних відвідувачів.

Мета викладання навчальної дисципліни «музеєзнавство»:

ознайомлення студентів із основними теоретичними здобутками музеєзнавства, роботою різнопрофільних музейних закладів і пам'яткоохоронних інституцій, визначними музеями світу, музейною мережею в Україні, нормативно-законодавчим забезпеченням розвитку музеєзнавства; засвоєння студентам основи практичних навичок музеєзнавства, вивчення всіх існуючих у сучасному світі форм, видів та напрямків роботи музеїв, принципів створення музейної експозиції, методології підбору експозиційного матеріалу, художнього оформлення музейних експозицій.

Основними завданнями вивчення дисципліни «музеєзнавство» є:

- визначення сутності, об'єкту, предмету, специфіки, завдань і місця музеєзнавства у структурі сучасного наукового знання;
- ознайомлення з джерелами, літературою, інформаційними ресурсами з курсу «Музеєзнавство»;
- удосконалення студентами практичних навичок роботи з історичними джерелами, науковою літературою, інфомедійними ресурсами;
- закріплення та поглиблення у студентів здобутих ними в середніх навчальних закладах та на молодших курсах знань історико-культурну спадщину на території України;
- пробудження і розвиток інтересу до минулого українського народу та інших народів, що населяли територію України;
- формування у студентів інтересу до історико-культурної спадщини, вироблення розуміння її появи, необхідності захисту та збереження;
- розвиток навичок навчальної діяльності, спрямованої на самостійне розуміння закономірностей розвитку музеєзнавства та пам'яткоохоронної діяльності;
- вироблення вміння правильно оформляти методологічний і технічний інструментарій наукових досліджень;
- формування у студентів культури навчально-наукової роботи, вживання специфічної наукової термінології;
- подальше удосконалення основних напрямків навчальної діяльності, зокрема, компонентів інфомедійної грамотності;
- подальший розвиток культури усного і писемного мовлення, вміння виступати перед аудиторією, аргументувати, відстоювати свою думку, коректно вести дискусію;
- формування і удосконалення вміння виконувати навчальні і дослідницькі проекти в галузі музеєзнавства, презентувати результати власних досліджень у формі мультимедійних презентацій.

Очікувані результати навчання:

Студенти повинні сформувати необхідні загальні та професійні компетентності відповідно до вимог освітньої програми:

Шифр згідно ОПШ	Компетентності
-----------------	----------------

ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 8.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
СК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
СК 5.	Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
СК 6.	Здатність використовувати релевантні методи опрацювання історичних та археологічних джерел, зокрема інструментарій спеціальних історичних дисциплін, а також сучасні інформаційні технології для обробки історичних даних.
СК 10.	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
СК 12.	Здатність робити відбір та прийняття на збереження артефактів і документів у відповідності до нормативів, організовувати археографічну діяльність, роботу в архівах та музеях, державних наукових та науково-дослідних установах у відповідності з прийнятими правилами та нормами.
Програмні результати навчання	
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 5.	Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.
ПРН 9.	Мати навички організації практичного вирішення питань історичної пам'яті та охорони матеріальної й нематеріальної культурної спадщини України.
ПРН 10.	Застосовувати сучасні методики у процесі популяризації історії та археології, а також здійсненні різних видів педагогічної діяльності.
ПРН 12.	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій і спільнот.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми бакалаври повинні:

знати:

– теоретико-методологічну основу музеєзнавства як науки;

- основні поняття і терміни науки;
- історію, теорію та практику музеєзнавства у світовому та вітчизняному контексті;
- законодавство (національне та міжнародне) у галузі музейної діяльності.
- напрями розвитку теорії та практики музеєзнавства;
- історичні та культурні процеси у національному та європейському контексті.
- сучасний стан та проблеми розвитку музеєзнавства;
- особливості впливу соціокультурних та політичних чинників на стан та розвиток професійної галузі;
- основи менеджменту та маркетингу в професійній галузі;
- специфіку становлення та формування колекцій провідних музеїв України та світу;
- визначальні етапи становлення та концептуальні засади музеєзнавства.

вміти:

- працювати з джерелами та літературою з питань музеєзнавства та суміжних дисциплін;
- орієнтуватися в основних видах культурних цінностей;
- визначати і класифікувати об'єкти культурної спадщини, розуміти їх історичну, художню і матеріальну вартість;
- розуміти сутність і структуру пам'яткоохоронної сфери в Україні на сучасному етапі;
- мати уявлення про методика роботи из виявлення, оцінки, взяття на облік, наукове вивчення, охорону та популяризацію рухомих і нерухомих пам'яток та музейних колекцій;
- розуміти сутність та основні напрями фондової, експозиційної, науково-дослідної, культурно-просвітницької роботи музеїв;
- орієнтуватися в основних тенденціях розвитку музейної справи – маркетингу, менеджменту, використанні комп'ютерних технологій;
- проводити науково-дослідницьку роботу, вивчення і охорони пам'яток історії та культури України і Чернігівщини;
- мати навички популяризації історико-культурної спадщини краю;
- проводити первинну обробку та збереження об'єктів історико-культурної спадщини;
- організовувати пам'яткоохоронну роботу та музеєфікацію отриманих пам'яток під час проведення виробничих практик;
- організовувати облік, збереження і охорону нововиявлених пам'яток під час організації та оформлення музеїв.

Зміст дисципліни

Кредитний модуль 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв

Тема 1. Вступ до музеєзнавства

Музеєзнавство як наука, його об'єкт, предмет, специфіка і завдання. Історіографія вітчизняного музеєзнавства. Поняття та визначення музеїв. Історія терміну «музей». Суспільні функції та особливості музеїв, їхні головні завдання.

Тема 2. Класифікація музеїв

Основи сучасної наукової класифікації музеїв. Типи і профілі музеїв. Музеї історичного профілю. Краєзнавчі музеї. Художні, літературні, музичні музеї. Меморіальні музеї. Музеї природничо-історичного та науково-технічного профілів. Віртуальні музеї. Шкільні музеї та музеї на громадських засадах.

Кредитний модуль 2. Історія музеїв та музейної справи

Тема 3. Зародження і розвиток музеїв та музейної справи

Формування музейної справи в античну епоху. Храмове, світське та приватне колекціонування в добу Середньовіччя. Зародження музеїв сучасного типу в епоху Відродження. Музейна справа в епоху Просвітництва. Розвиток музейної справи в XIX ст. Основні тенденції розвитку музеїв в XX – на початку XXI ст.

Тема 4. Розвиток музейної справи в Україні

Зародження інтересу до збирання предметів старовини за доби середньовіччя. Колекціонування старожитностей представниками козацької старшини. Виникнення спеціалізованих музеїв у XIX ст. Роль приватної ініціативи та меценатства у розвитку вітчизняних музеїв. Музейна справа за доби Української революції 1917 – 1921 рр. Музейна справа за доби «розстріляного відродження» 1920 – 30-х рр. Музейна справа в Україні у другій половині XX ст. Музейна справа в Україні за доби незалежності.

Кредитний модуль 3.

Тема 5. Фондова робота музеїв

Поняття, склад і структура музейних фондів. Значення наукового комплектування музейних фондів та його організація. Наукове визначення пам'яток. Облік і зберігання музейних колекцій та їх роль в музейній роботі. Первинний облік, інвентаризація та каталогізація. Проведення консерваційних та реєстраційних робіт в музеях. Збереження музейних фондів. Наукова робота з музейними фондами.

Тема 6. Експозиційна діяльність музеїв

Експозиція та її роль у музейній роботі. Сучасні види експозицій та їхня організація. Наукова підготовка експозицій. Вибір і виготовлення експонатів. Підготовка пояснювальних матеріалів. Остаточний монтаж і відкриття експозицій.

Тема 7. Культурно-освітня діяльність музеїв

Сутність, завдання і форми культурно-освітньої роботи музеїв. Основа організації культурно-освітньої роботи музеїв. Видавнича діяльність музеїв. Види і особливості освітньо-виховної роботи музеїв. Основні засади проведення екскурсійної роботи в музеях. Інші форми освітньо-виховної роботи музеїв.

Кредитний модуль 4. Сучасні тенденції розвитку музейної справи

Тема 8. Сучасні технології в музейній справі.

Маркетинг та менеджмент у музейній сфері. Інформаційна діяльність музейних установ. Комп'ютерні технології у музейній справі. Музейні сайти: структура та особливості.

Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку музейної справи в Україні

Основні показники та тенденції відвідуваності музеїв держави.
Перспективи інтеграції українських музеїв у міжнародні музейні організації.
Пріоритетні напрями та завдання розбудови національної музейної мережі.

Організація навчання Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Кредитний модуль 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв					
1	Тема 1. Вступ до музеєзнавства	15	2	—	13
2	Тема 2. Класифікація музеїв	15	4	2	9
	Всього за кредитний модуль 1.	30	6	2	22
Кредитний модуль 2. «Історія музеїв та музейної справи»					
3	Тема 3. Зародження і розвиток музеїв та музейної справи	15	2	2	11
4	Тема 4. Розвиток музейної справи в Україні	15	4	2	9
	Всього за кредитний модуль 2	30	6	4	20
Кредитний модуль 3. Основні напрямки музейної справи					
5	Тема 5. Фондова робота музеїв	10	2	2	6
6	Тема 6. Експозиційна діяльність музеїв	10	2	2	6
7	Тема 7. Культурно-освітня діяльність музеїв	10	2	2	6
	Всього за кредитний модуль 3	30	6	6	18
Кредитний модуль 4. Сучасні тенденції розвитку музейної справи					
8	Тема 8. Сучасні технології в музейній справі.	7	2	2	3
9	Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку музейної справи в Україні	8	—	2	6
	Всього за кредитний модуль 4	15	2	4	9
	Разом за курс	105	20	16	69

Тематика практичних занять

Кредитний модуль I
Тема 1. Класифікація музеїв (2 год.)
План
1. Типи і профілі музеїв.

- 2 Музеї історичного та краєзнавчого профілів.
- 3 Музеї художнього, літературного та музичного профілів.
4. Музеї природничого, науково-технічного профілів.
5. Екологічні та віртуальні музеї.

Кредитний модуль II

Тема 2. Історія розвитку музейної справи в Україні (4 год.)

Заняття 1. План

1. Зародження інтересу до збирання предметів старовини за доби середньовіччя.
2. Колекціонування старожитностей представниками козацької старшини.
3. Виникнення спеціалізованих музеїв у XIX ст.
4. Роль приватної ініціативи та меценатства у розвитку вітчизняних музеїв.

Заняття 2. План.

1. Музейна справа за доби Української революції 1917 – 1921 рр.
2. Музейна справа за доби «розстріляного відродження» 1920 – 30-х рр.
3. Музейна справа в Україні у другій половині XX ст.
4. Музейна справа в Україні за доби незалежності.

Кредитний модуль III.

Тема 3. Фондова робота музеїв (2 год.)

План

1. Поняття, склад і структура музейних фондів.
2. Комплектування та облік музейних фондів.
3. Збереження музейних фондів.
4. Наукова робота з музейними фондами.

Тема 4. Експозиційна робота музеїв (2 год.)

План

1. Поняття музейної експозиції.
2. Основні види музейних експозицій.
3. Основні види експозиційних матеріалів.
4. Основні етапи побудови музейної експозиції.

Тема 5. Культурно-освітня діяльність музеїв (2 год.)

План

1. Основні види культурно-освітньої діяльності музеїв.
2. Екскурсія як основний вид культурно-освітньої діяльності музеїв.
3. Форми культурно-освітньої діяльності музеїв.

Кредитний модуль IV.

Тема 6. Сучасні технології в музейній справі (2 год.)

План.

1. Музейний маркетинг.
2. Музейний менеджмент.
3. Комп'ютерні технології у музейній справі.
4. Музейні сайти: структура та особливості.

Тема 7. Проблеми та перспективи розвитку музейної мережі України (2 год.)

План.

1. Основні показники та тенденції відвідуваності музеїв держави.

2. Перспективи інтеграції українських музеїв у міжнародні музейні організації.

3. Пріоритетні напрями та завдання розбудови національної музейної мережі.

Завдання для самостійної роботи

Для самостійного опрацювання винесені музеї України та світу, ознайомлення з історією та основними напрямками діяльності яких становить значний інтерес у плані ознайомлення з передовим досвідом. Студенти самостійно опрацьовують матеріал, за узгодженням з викладачем виконують реферативні завдання (презентації) або міні-дослідження (есе) з обраної проблематики за погодженням із викладачем.

1. Краєзнавчі та історичні музеї в Україні.
2. Музеї художнього профілю в Україні.
3. Музеї літературного профілю в Україні.
4. Музичні музеї в Україні.
5. Архітектурні музеї в Україні.
6. Музеї природничого профілю в Україні.
7. Екологічні музеї в Україні.
8. Науково-технічні музеї в Україні.
9. Комплексні музеї та заповідники в Україні.
10. Віртуальні музеї в Україні.
11. Лувр.
12. Британський музей.
13. Ермітаж.
14. Музей Прадо в Мадриді.
15. Музеї Ватикану.
16. Метрополітен-Музей у Нью-Йорку.
17. Єгипетський музей у Каїрі.
18. Дрезденська картинна галерея.
19. Історичні музеї Чернігівщини.
20. Мистецькі музеї Чернігівщини.
21. Військово-історичні музеї Чернігівщини.
22. Археологічні музеї Чернігівщини.
23. Літературні музеї Чернігівщини.
24. Краєзнавчі музеї Чернігівщини.
25. Галузеві музеї Чернігівщини.
26. Історико-культурні заповідники Чернігівщини.
27. Українські музеї на пострадянському просторі.
28. Українські музеї у Європі.
29. Українські музеї у США.
30. Українські музеї в Канаді.

Політика дисципліни та оцінювання
Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Рівень теоретичної підготовки студента визначається під час його усної відповіді на теоретичні питання на практичних заняттях, під час складання екзамену (VI семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- Відповідність змісту;
- повнота та ґрунтовність викладу;
- доказовість викладу;
- термінологічна коректність.

Студент може отримати **5 балів** («відмінно»), якщо його відповідь повністю відповідає змісту питання, усі основні проблеми визначені чітко, розкриті повністю та ґрунтовно; студент демонструє високий рівень доказовості викладу матеріалу з питання та може викласти свою точку зору з проблеми, що обговорюється; студент досить вільно й коректно користується юридичною термінологією.

Студент може отримати **4 бали** («добре»), якщо його відповідь в основному відповідає змісту питання, не всі основні проблеми визначені чітко, не розкриті досить повно та ґрунтовно; студент викладає матеріал, в основному аргументуючи методичні положення, та відчуває труднощі у викладенні своєї точки зору щодо низки проблем; студент в основному правильно користується юридичною термінологією, невелика кількість помилок не перешкоджає розумінню змісту викладеного.

Студент може отримати **3 бали** («задовільно»), якщо його відповідь лише частково відповідає змісту питання, основні проблеми визначені нечітко, розкриті лише частково і без належної глибини; студент викладає матеріал, майже не аргументуючи методичні положення, та не має своєї точки зору щодо більшості проблем; студент допускає значну кількість термінологічних помилок, що ускладнює розуміння змісту викладеного.

Студент може отримати **2 бали** («незадовільно»), якщо його відповідь не відповідає змісту питання, основні проблеми не визначені і не розкриті; доказовість викладу матеріалу і самостійні міркування відсутні; студент майже не користується юридичною термінологією.

Рівень володіння професійно-методичними вміннями визначається під час виконання студентом практичного завдання (аналіз запропонованої практичної ситуації з точки зору застосування норм права, складання власного варіанту її вирішення) на практичних заняттях, при виконанні завдань самостійної роботи, під час складання екзамену (VI семестр) та оцінюється за такими критеріями:

- точність та повнота виконання практичного завдання;
- обґрунтованість правового аналізу конкретної теми з точки зору їх відповідності принципам навчання, вимогам поетапного формування навичок і вмінь.

Студент може отримати **5 балів** «відмінно», якщо завдання виконане ним повністю, є комунікативно орієнтованим, відповідає вимогам поетапного формування навичок і вмінь та принципам навчання ІМ, відбиває специфіку навчання правового матеріалу, демонструє володіння студентом юридичною термінологією. За розробку, що в основному відповідає вимогам, виконане повністю, проте має незначні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, невелику кількість термінологічних помилок, що не

перешкоджають розумінню змісту, він може отримати **4 бали** «добре». Практичне завдання, яке виконане частково, має серйозні порушення логіки поетапного формування навичок і вмінь, містить значну кількість помилок, оцінюється **3 балами** «задовільно». Завдання, яке майже чи повністю не відповідає встановленим викладачем вимогам, демонструє недоречне вживання методичних термінів, оцінюється **0-2 балами** «незадовільно».

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- виконати індивідуальне завдання
- самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до заліку. Студент, який не підготував самостійну роботу, до заліку не допускається.
- Набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо деделайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів за рейтинговою системою

№	Назва теми	Всього балів	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	МКР

Кредитний модуль 1. Музеєзнавство як наука. Роль і значення музеїв						
1	Тема 1. Вступ до музеєзнавства		1	—	1	1
2	Тема 2. Класифікація музеїв		2	5	1	2
	Всього за кредитний модуль 1.		3	5	2	3
Кредитний модуль 2. Історія музеїв та музейної справи						
3	Тема 3. Зародження і розвиток музеїв та музейної справи		1	5	1	2
4	Тема 4. Розвиток музейної справи в Україні		2	5	2	2
	Всього за кредитний модуль 2		3	10	3	4
Кредитний модуль 3. Основні напрямки музейної справи						
5	Тема 5. Фондова робота музеїв		1	5	1	2
6	Тема 6. Експозиційна діяльність музеїв		1	5	1	2
7	Тема 7. Культурно-освітня діяльність музеїв		1	5	1	2
	Всього за кредитний модуль 3		3	15	3	6
Кредитний модуль 4. Сучасні тенденції розвитку музейної справи						
8	Тема 8. Сучасні технології в музейній справі.		1	5	1	1
9	Тема 9. Проблеми та перспективи розвитку музейної справи в Україні		—	5	1	1
	Всього за кредитний модуль 4		1	10	2	2
	Разом за курс	75	10	40	10	15

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	Відмінно	Зараховано
83-89	B	добре	
75-82	C		
68-74	D	Задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік питань до екзамену.

1. Поняття музею.
2. Музеєзнавство як наука.
3. Основні напрямки класифікації музеїв.
4. Краєзнавчі музеї.
5. Музеї художнього профілю.
6. Музеї літературного профілю.
7. Музичні музеї.
8. Архітектурні музеї.
9. Музеї природничого профілю.
10. Екологічні музеї.
11. Науково-технічні музеї
12. Комплексні музеї.
13. Віртуальні музеї.
14. Лувр.
15. Британський музей.
16. Ермітаж.
17. Музей Прадо в Мадриді.
18. Музеї Ватикану.
19. Метрополітен-Музей у Нью-Йорку.
20. Єгипетський музей у Каїрі.
21. Дрезденська картинна галерея.
22. Краєзнавчі та історичні музеї в Україні.
23. Музеї художнього профілю в Україні.
24. Музеї літературного профілю в Україні.
25. Музичні музеї в Україні.
26. Архітектурні музеї в Україні.
27. Музеї природничого профілю в Україні.
28. Екологічні музеї в Україні.
29. Науково-технічні музеї в Україні.
30. Комплексні музеї та заповідники в Україні.
31. Віртуальні музеї в Україні.
32. Історичні музеї Чернігівщини.
33. Мистецькі музеї Чернігівщини.
34. Військово-історичні музеї Чернігівщини.
35. Археологічні музеї Чернігівщини.
36. Літературні музеї Чернігівщини.
37. Краєзнавчі музеї Чернігівщини.
38. Галузеві музеї Чернігівщини.
39. Історико-культурні заповідники Чернігівщини.
40. Українські музеї на пострадянському просторі.
41. Українські музеї у Європі.
42. Українські музеї у США.
43. Українські музеї в Канаді.
44. Поняття музейних фондів
45. Комплектування і облік музейних фондів.

46. Вивчення і збереження музейних фондів.
47. Поняття музейної експозиції.
48. Методи побудови експозиції.
49. Експозиційні матеріали.
50. Проектування експозиції.
51. Музейна аудиторія.
52. Музейна екскурсія.
53. Додаткові форми культурно-освітньої діяльності музеїв.
54. Музейний маркетинг.
55. Музейний менеджмент.
56. Комп'ютерні технології у музейній справі.
57. Музейні сайти.
58. Основні показники та тенденції відвідуваності музеїв держави.
59. Перспективи інтеграції українських музеїв у міжнародні музейні організації.
60. Пріоритетні напрями та завдання розбудови національної музейної мережі.

Методичне забезпечення:

Конспекти лекцій з дисципліни, мультимедійні презентації, тестові завдання, підсумкова контрольна робота, методичні рекомендації:

Рекомендовані джерела та література

Основна література:

Закон України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 № 249/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 20.06.1995. № 25.

Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу»: Закон України № 1709-VI від 05.11.2009 р. *Відомості Верховної Ради України*. 5.11.2009. № 25. 9 с.

Закон України «Основи законодавства України про культуру» від 14.02.1992 №2117-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 26.04.1992.

Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 24. Ст. 169.

Про охорону культурної спадщина: Закон України від 08.06.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 39. Ст. 333.

Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібн. К.: Альтерпрес, 2007.

Белікова М., Зайцева В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ЛПКС, 2015. 179 с.

Вайдахер Фрідріх. Загальна музеологія / За ред. Зеновія Мазурика; Пер. з нім. Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. К.: Літопис, 2005.

Власюк Г. М., Зосимович О. Ю., Хададова М. В. Музеєзнавство та архівна справа: Навч.-метод. посіб. Житомир: ЖДПУ імені Івана Франка, 2006.

Горішевський П. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: [навчальний посібник]. Івано-Франківськ: Плай, 2005.

Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство. К., 1980.

- Музееведение. Вопросы теории и методики. М., 1988.
- Рутинський М.І. Стецюк О.В. Музеезнавство. Навчальний посібник. К., 2008.
- Салата О.О. Основи музеезнавства. Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2015.
- Сотникова С. И. Музеология: [учебное пособие]. М.: Дрофа, 2004.
- Шевченко В.В. Музеезнавство. К.: Університет Україна, 2007. 287 с.
- Шляхтина Л. М. Основы музейного дела. Теория и практика: [учебное пособие]. СПб.: Высшая школа, 2005.
- Юренева Т. Ю. Музееведение: [учебник]. М.: Академический Проект, 2006.
- Якубовський В.І. Музеезнавство. К., 2010.

Допоміжна література:

- Бабенко О., Бабенко О. Короткий словник музейних термінів. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2001.
- Банах В., Барановська Н. Експозиційна робота музеїв : навчальний посібник. Львів: Логос, 2018. 175 с.
- Бойко-Гагарін А. Музейний маркетинг : науково-методичне видання. Київ : Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2016. 67с.
- Бондар І.Т., Явтушенко І.Г. Громадські музеї України. Історія, досвід, проблеми. К., 1979.
- Буланий І. Т. Громадські музеї України. Історія, досвід, проблеми. К.: Наукова думка, 1979.
- Василенко А.С. Літопис слави народної: З історії становлення і розвитку народних музеїв України. К., 1974.
- Вербицька П., Пасічник Р. Музей як комунікативний та освітній простір: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 229 с.
- Власюк Г. М. Музеезнавство та архівна справа: [навчально-методичний посібник]. Житомир: ЖДПУ імені Івана Франка, 2006.
- Горелов М.И. Методические вопросы построения экспозиции в местных художественных музеях. М., 1967.
- Гурдченко З.С. Музеї народної архітектури України. К., 1981.
- Державний музей етнографії та художнього промислу АН УРСР. К., 1976.
- Державний музей українського народного декоративного мистецтва УРСР. К., 1983.
- Илюхин М. М. Музейные экскурсии. Методические рекомендации. М.: ЦРИБ «Турист», 1991. 80 с.
- Лорд Б. Менеджмент в музейном деле. М., 2002.
- Маньковська Р.В. Музейництво в Україні. К., 2000.
- Музееведение. Искусство музейной экспозиции и техническое оснащение музеев / Под ред. Тимрот А.Д. М., НИИК, 1985 134 с.
- Музееведение: Проблемы культурной коммуникации в музейной деятельности / Под ред. Дунельского В.Ю. М., АН СССР, 1989. 218 с.
- Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття. К.: Златограф, 2004.

Музеї України: Довідник / Міністерство культури і мистецтв України. К.: Задруга, 1999.

Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України. К., 1989.

Шкільні музеї / Ганнусенко Н.І. та ін.: навчально-методичний посібник. К., 1991.

Юрєнева Т. Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Інформаційні ресурси

<http://prostir.museum.ua>

<http://www.museum-ukraine.org.ua>

<http://www.museum.ru>